

hitro smrti oteli mornarji. Prebrnila je mnogo kočij in tudi tramvaj. Na morju pa je bilo strašno, ko sratka je bilo penasto. Več ladij je na jambore potegnilo zastavo, kažoč, da so v nevarnosti. Piloti so imeli obilo nevarnega posla. Verige, ko noga debele, trgale so se kakor tanke niti, vrvi so pokale kakor pajčevina in ladije so v nekaterih krajih skupaj butale. Veliko ameriško ladijo je burja zagnala daleč v plano morje, kotke so orale po morskih tleh in niso mogle pravega zatika dobiti; trabakola, naložena s prahom za avstrijsko vojaško mornarico, izgubila je sprednji jambor. Neko veliko prihajajočo ladijo je bilo popoldne videti, a nič se ne vé, je li srečno kam dojadrala ali ne. V Piranu je butila ob breg grška ladija „Evangelista“, iz Trsta je odplul takoj majhen parnik z rešili. Povsod je naredila burja škodo, zelje je iz njiv rovala in glave daleč po zraku nosila; bila je strašna noč, hiše so se tresle, kakor bi bil potres.“

* *Dekletu, ki hoče biti dobra žena, daje mati v Arabiji te svete: „Sedaj zapuščaš one, kateri so te rodili; greš iz gnjezda, katero te je dolgo čuvalo, iz katerega si se vzdignila, da si se naučila hoditi. Združiti se hočeš z možem, katerega še ne poznaš; svetujem ti, da si mu sužnjica, ako hočeš, da bode on tebi sluga; bodi zadovoljna z malim, pazi zmerom na ono, česar v njegovih očeh zapaziš, in glej, da on nikdar pri tebi ne zapazi kakega hudobnega dela; hrani ga in brani, varuj ga, kedar spi, kajti glad provzročuje nezadovoljnost in nespanje dela človeka čmernega. Skrbi za ime tek moža, bodi z njegovimi ljudmi dobra. Ne raznašaj domačih reči na tuje jezike in ne govori laži; za njegove skrivnosti bodi nema; kedar je on vesel, ne bodi ti tužna, in kedar je on žalosten, ne razodevaj ti svoje radosti. Če se bodeš ravnala po mojih besedah, bode te blagoslovil Alah, in pričakuj, da bodeš srečna.“*

Naši dopisi.

Z Dunaja 16. jan. — „Sic transit gloria mundi“ — si morajo nemški liberalci zdaj o sebi reči, ko so videli, da jim je tudi zadnja rovarija spodletela — gonja kmetov zoper ministerstvo in konservativno večino državnega zbora. Le še eno bilko imajo, na kateri visijo nade liberalcev in ta je, da pričakujejo razdora konservativne stranke, da jim on pomaga, da zopet pridejo „na konja“. Al varajo se, kajti naša stranka ne dela politike — brez prevdarka. — Kakor je nas, tako gotovo je tudi Vas iznenadila uradna „Wiener Zeitg.“, ki je včeraj prinesla novico, da sta minister pravosodja baron Streit in pa minister trgovstva vitez Kremer stopila iz ministerstva in da je na mestu Kremerja imenovan baron Pino za ministra trgovstva, dr. Pražaku pa je izročeno vodstvo ministerstva pravosodja. Tem bolj je nas iznenadilo to imenovanje, ker par dni poprej je dunajski dopisnik „Politike“ poročal, da je imel z grofom Taaffe-om pogovor in da mu je ta zatrdil, da o nobeni, tudi o parcijelni ministerski krizi ni duha ne sluha (absolut keine Rede). Po takem ali minister sam ni vedel, pri čem da je, ali da je dopisnik le otrobe vezal, da bi celo stran papirja napolnil, kakor je večidel navada pri tacihi časnikih, ki vsak dan izhajajo in sila pritiska vrednike, da vsakojake dnevne drobtine po ulicah pobirajo, da le napolnijo list. Drugače si mi „Politikinega“ poročila o razgovoru z grofom Taaffe-om o ministerski krizi tolmačiti ne moremo. Dunajska „Wiener Zeitg.“ je, kakor rečeno, 15. dne t. m. objavila dovršeno krizo. Imenovanje dr. Pražaka za „voditelja“ ministerstva pravosodnega, a ne odločno

za ministra pa zopet kaže, kako rahlo postopa grof Taaffe, da nikogar ne uznemiri, kajti dr. Pražak je Čeh in Slovanom priljubljen. Ali ima bar. Pino, pred Pretisom ces. namestnik v Trstu, posebno spretnost o trgovstvu, ne vemo, o tem pa se menda ne motimo, da je Taaffe-u ves udan. — S tako ponovljenim ministerstvom stopi vlada pred državni zbor, ki se prične 18. dne t. m. — V zbornico gospôsko ni še imenovanih novih gospodov, ki bi nekoliko spremenili sedanji obraz tej zbornici, kateri je dozdej bil komandant Schmerling, zagrizeni protivnik Taaffe-ove politike. — Popis ljudstva je tudi tukaj končan. To vam je tukaj zarad „občevalnega jezika“, kakor povsod, laži na cente. 13. dne t. m. je bil razglašen rezultat popisa vseh dunajskih okrajev, po katerem ima Dunaj 707.532 stanovnikov, po takem 100.018 več, kakor po popisu od leta 1859.

Iz Ljubljane. — Naši državni poslanci so v ponedeljek se podali na Dunaj v državni zbor. Vošili smo jim pri odhodu „dobro srečo“, da bi narodu našemu priborili, kar mu gre o narodnih zadevah in česar potrebuje za telesni blagostan.

— Danes zjutraj je prišel gosp. deželni predsednik Winkler z Dunaja v Ljubljano nazaj, kamor se je podal danes teden. — Prihodnjo soboto bode pri njem velika soareja s plesom.

— Dvorni svetnik vitez dr. Kaltenegger, ki je uže več dni na Dunaji, da ondi prevzame opravila svoje nove službe, se ni še vrnil v Ljubljano nazaj.

— (Iz odborovih séj družbe kmetijske 12. decembra l. l. in pa 2. januarija t. l. — Konec.) Gosp. Jerič, prvomestnik čebelarskega društva, je odboru izročil poročilo o lanskem shodu nemških in avstrijskih čebelarjev v Koloniji, katerega se je tudi on z državno potopno podporo udeležil; odbor sklene, da bo to poročilo predložil sl. ministerstvu kmetijstva; gosp. Jerič pa je obljubil v „Čebeli“ podati poročilo bistvenih stvari onega shoda. — Vsled poročila kmetijske podružnice v Senožečah se sklene, ker je pravilni čas upravnitva sedanjega podražničnega odbora uže davno potekel, da se priredijo nove odberove volitve. — Prošnji dveh novih sirarskih združenj v Bohinji (v Jereki in Podjelu) za državno podporo prvih potrebščin se s toplim priporočilom izročite sl. ministerstvu kmetijstva. — Potopis gosp. Mesarja, prvomestnika podružnice kmetijske bohinjske, o sirarskem podučevanju lanskega leta se izroči z računskim poročilom sl. ministerstvu kmetijstva. — Ogersko ministerstvo kmetijstva prosi odbor, naj mu naznani, kje in kedaj se bodo na Kranjskem preiskavali privatni plemenski žebci, ker vlada ogerska želi težjih (noriških) žebcev za pleme nakupiti; odbor je ministerstvu vstregel z odgovorom. — Poročilo g. župnika Kosmača o senožeškem močilu se izroči močvirskemu odboru v presojo. — Prošnja gospodarja Jož. Zelka iz Male pristave za državno podporo zboljšane gozda in pašnika se sl. ministerstvu kmetijstva izroči s priporočilom. — Vsled poročila gospoda Ogulina, po katerem bi za odvrnitev trtne uši od dolenskih vinogradov koristno bilo omisliti si grozdnih pešek ameriških trt, se sklene, od sl. ministerstva kmetijstva pozvedeti, ali bi na podlagi dosedanjih skušnj se priporočala setev ameriških grozdnih pešek. — Za ude družbe kmetijske so bili sprejeti na predlog podružnice metliške gospodje: Jenko Ludovik, kaplan, Malenšek Martin, kaplan, Šetina Franjo, učitelj, in Zaman Andrej, kaplan, vsi iz Črnomlja, — Ogrinc Viljem, c. kr. okrajni sodnik, Papa Franjo, nadučitelj, Šturm Venceslav, učitelj, in Trček Michael, učitelj, vsi iz Metlike; — na predlog podružnice

radoljiške gospodje: Apih Anton in Kolman Janez, posestnika iz Zapaš, in Zupan Matevž, posestnik iz Breznice; — na predlog centralnega odbora g. Brulec Franjo, župnik v Veliki dolini.

— (Iz seje močvirskega odbora 30. decembra u. l. Konec.) Potem poroča g. Potočnik o zadevi 2. a) predsednikovega poročila, v katerem je nasvetovano, da se to delo prepusti tistemu inženirju, ki bo o svojem času velike načrte za osušenje celega močvirja delal, in pristavlja temu le toliko, da se morajo uže pri Polhovem gradcu jezovi delati, da Gradašica in Maligraben ne bodeta zasipala Ljubljance s peskom; — o zadevi b) za odpravo Udmatskega jezua prebere mnenje inženirjev (Klemenčiča, K. Potočnika, Wagnerja in Wičelna), v katerem je enoglasno izrečeno, da tega jezua, če se popolno tako dela, kakor je v stavbeni pogodbi določeno, namreč, če se odpre zatvornica, kedar je velika voda, ni treba koj podreti, ampak še le po dovršenem drugem delu načrta izvedencev, vendar pa priporoča gosp. Potočnik in odbor temu pritrdi in sklene, da se ima po c. k. deželni vladi predložiti prošnja c. k. ministerstvu poljedelstva, naj ukaže bivšim izvedencem, da izrečejo jasno in na nedvomljiv način svoje mnenje o tem predmetu. — O zadevi 3. zastran jezovih predorov železnice priporoča gospod deželni glavar, naj se izvoli pododsek 3 odbornikov, ki naj pregleda dotična pisma, kaj ima južna železnica o tej zadevi storiti; ta predlog obvelja. — Nasvet za imenovanje začasnega kulturnega inženirja po razpisnem konkurzu se z večino 2 glasov sprejme. — Nasvèt, naj se postavijo čuvaji za varstvo naprav za dovod in odvod vode in polja, se sprejme tako, da se izvoli odsek 6 udov, ki ima natanko določiti, kakošna bo njih služba in delokrog. — Nasvèt, naj se plača priklada 40 kr. na hektar, se sprejme s to premembo, naj se plača 30 krajc. — Konečno izreče prvomestnik gospodu deželnemu glavarju za njegovo osobno delovanje pri sejah odborovih toplo zahvalo v imenu močvirskega odbora; gospod deželni glavar se isto tako s toplo besedo zahvaluje za to častno priznanje ter zagotavlja, da ga hoče zmerom podpirati. Potem se seja konča.

— (O Matičinih knjigah za leto 1880.) odgovarjamo na nekatera vprašanja to-le: Natisnena in vezana je: 1) knjiga „Vpliv vpijanljivih pijač na posamni človeški organizem in na človeško družino v obče“, spisal dr. M. Samec, — 2) knjiga „Oko in vid“ s podobami; spisal J. Žnidaršič, je tudi uže natisnena in vezana, — 3) knjiga „Kopitarjeva spomenica“ na 12 pólah, ki jo je vredil prof. Marn, je uže tudi tiskana, — 4) knjige: „Letopis“, ki ga je vredil dr. Jan. Bleiweis, bode obsegal 25 pól, je natisnenih uže 19 pól, in ko bode natisnen imenik Matičinih udov, katerega vredba je po likvidacijskem operatu veliko trudapolnega dela prizadjala, so dovršene vse 4 knjige, ki jih za leto 1880. dobijo društveniki, ter se jim prve dni prihodnjega meseca dpošlejo.

Iz pisarnice Matičnega odbora.

— Iz občine Dolenjevasí na Dolenjskem se nam poroča, da dva nemaniča iz Nemske vasí se hočeta ženiti z dvema ženskama, ki tudi prav nič nimate. Županstvo se po pravici na vso moč brani tem nadlogam, al se ve da kaj pomaga, če pri deželnem odboru vsled prenesrečne postave dobita ženitovansko oglasnico! Lanskó leto je dr. Bleiweis zopet v deželnem zboru predlagal načrt postave, po kateri naj se omeji svobodno ženitovanje in županstvom pravica dá, zabraniti beraške zakone, — al vsi govori poslanca Kluna, Pakiza, dr. Zarnika in dr. Bleiweisa odbili so se na skali „liberalizma“, ka-

terega so zagovarjali vitez Gariboldi, vitez Vesteneck, dr. Schrey in Karol Lukman — cvet nemških liberalcev. Naj bi ti gospodje zdaj obilne dóte ali vsaj službe dali imenovani beraški četvorici, da si more kruha služiti, potem še le bomo videli, ali so res liberalni človekoljubi, kedar njih možnjo zadeva liberalizem, — na stroške občinam je pač lahko liberalno kljuso jahati!

— („Slovenskega Pravnika“) 1. list, ki ga izdaje in vreduje dr. Alf. Moschè v Ljubljani in izhaja vsaki mesec na 2 polah, je prišel 15. dne t. m. na svetlo. Po uvodu z naslovom: „Kaj hočemo?“ so članki prvega lista ti-le: „O naših pravnih razmerah. Pridržanje samostalnega preganjanja kaznivih dejanj v glavni obravnavi. Motenje v mirni posesti. Sokriyda pri pobjih. Forum contractus in dokaz njegov. Vknjižba servitut in realnih bremen. Meja sodnikove oblasti v oficijoznem postopanju. Ali so slovenske rzsodbe sodnijam dovoljene ali ne? Kolekovanje. Raznosti.“ — Po takem kaže obseg 1. lista mnogovrstno znanstveno gradivo.

— Ravnokar nam je iz Zagreba došla krasna knjiga z 18 slikami, ki jo je v hrvatskem jeziku v pouk vinorejcem na svitlo dal naš častiti rojak gosp. Franjo Kuralt, tajnik hrv.-slav. gospodarskega društva pod naslovom „Trsna uš ili Phylloxera vastatrix“. — Drugi pot govorimo več o tej poučni knjigi, kakoršne bi tudi v slovenskem jeziku želeli za naše vinorejce.

— Gospod J. Rozman, dosedaj katehet mestnih šol ljubljanskih, je od deželne vlade imenovan za fajmoštra pri sv. Jakobu v Ljubljani. Naslednik v ljudskih šolah mu bode menda gosp. Janez Gnjezda, do zdaj prefekt v knezoškofijski Alojznici.

— (Na srednjih šolah) bode konec prvega polletja v soboto 12. februarija.

— Zima, ki se je v pondeljek z mrazom 15 stopinj R. napovedala, je danes zopet do 3 stopinj odjenjala.

— Dr. Pestotnika, primarija tukajšnje deželne bolnišnice, so danes zjutraj mrtvega našli v njegovem stanovanji; umrl je nagle smrti za mrtudom.

— (Na korist po potresu nesrečnim Zagrebčanom) napravijo prihodnjo nedeljo, 23. dne t. m. v deželnem gledališči dramatično društvo, telovadno društvo „Sokol“ in pa čitalnični pevski zbor veliko akademijo s sledečim programom: 1. Telovadba na drogu. 2. Petje. 3. Gledališka igra. 4. Marmorni kipi: a) Ajaks in Polydoros, b) Umirajoči borilec (originala teh dveh predstav sta v Rimu), c) Plen Sabinke, kipi Giovanni da Bologna iz let 1524–1608 (Florenca), d) Merkur, kipi Giovanni da Bologna (Florenca), e) Herkul in Likas iz Benedek, f) Laokoon, grupa kipov Aleksandra in Polydorosa. Blagi namen in izborni program bosta gotovo gledališče napolnila v vseh prostorih.

— (Opomnja našim kmetovalcem.) Zadnji čas je, da se oglasi v pisarnici družbe kmetijske, kdor želi semena ruskega lanú, ki je po obilnih skušnjah pri nas, na Štajarskem in drugod potrjen, da presega naš domači lan.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zbornica poslancev se je zopet odprla včeraj. Kakor se iz časnikov liberalne stranke razvidi, ne bode to novo zasedanje brez hudih bojov, katere nameravajo ustavoverci.